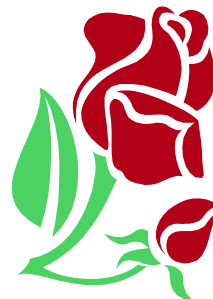
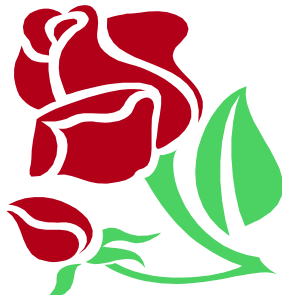

Bilagor till rapporten "Att lära av fosterbarn"

Reviderade september 2009
Monica Westberg
Kristian Tilander

Några frågor och svar om intervjuerna med före detta fosterbarn

Varför ska vi intervjua våra före detta fosterbarn?

Svar: Vi behöver ta till vara ungdomarnas erfarenheter för att fördjupa och utveckla vår egen kunskap och vårt arbetssätt för att bättre kunna möta fosterbarnens behov.

När ska fosterbarnet informeras om den kommande intervjun?

Svar: Vid ditt avslutningssamtal då familjehemsvården ska upphöra eller skicka informationen i samband med detta samtal.

När ska intervjun genomföras?

Svar: Två år efter avslutad placering, då har det gått så lång tid att ungdomarna har haft tid att reflektera över sina erfarenheter och de är inte längre i en direkt beroendeställning till familje-hemmet och familjehemssekreteraren.

Ska alla före detta fosterbarn intervjuas?

Svar: Nej, bara de som har avslutat familjehemsvården efter minst sex månaders placeringstid ska erbjudas en intervju, om de har fyllt 13 år när vården avslutades och 15 år vid intervju-tillfället. Vid 15-18 års ålder görs intervjun efter vårdnadshavarnas medgivande.

Följande ska inte intervjuas:

Före detta fosterbarn som var institutionsplacerade vid utskrivningstillfället, Ungdomar där vårdnaden har överflyttats till familjehemsföräldrarna och före detta jourhemsplacerade ungdomar samt ungdomar som flyttat hem till sina föräldrar i en konfliktsituation och där en förälder mot-sätter sig att den unge intervjuas eller om intervjun endast får ske tillsammans med föräldern.

Ska jag intervjua mina eller andras före detta fosterbarn?

Svar: Vi intervjuar i första hand våra egna före detta fosterbarn. Då kan du fråga hur de har upplevt relationen med dig under placeringen! Det ger värdefull feedback och kunskap.

Hur ska intervjun genomföras?

Svar: Låt den unge välja plats för samtalet. Avsätt tid före och efter intervjun och förbered dig väl. Använd bandspelare om du tycker att det är en hjälp för dig och om det accepteras av den som ska intervjuas eller skriv stödanteckningar. Skriv efter intervjun en sammanfattning kallad MEMO, på det som känns väsentligt och avsluta med egna tankar och reflexioner.

Hur ska jag inleda intervjun?

Svar: Berätta vem du är, vad du vill prata om och varför. Tala om att vi intervjuar alla som har bott i familjehem för att ta vara på deras erfarenheter för att vi ska bli bättre på att hjälpa dem som är i familjehem idag.

Tala om att det som sägs i intervjun sparas i form av en sammanfattning för eventuell framtida forskning. Inget antecknas i journalen. Men om det kommer fram saker som är så allvarliga att det innebär fara för någon, då behöver vi prata med någon annan. I så fall berättar vi alltid först för den intervjuade vem vi ska prata med och varför.

Hur ska jag använda samtalsguiden?

Svar: Guiden är indelad i sju områden. Undvik ja- och nej-frågor och försök att få den unge att berätta. De följdfrågor som finns kan du använda som en checklista för att se om det är något viktigt du vill fråga om som inte kommit fram under samtalet.

Flera av barnen har haft traumatiska uppväxtvillkor, vilket ofta medför att de har svårt för att se sammanhang och att reflektera kring det. För dessa barn är det bra att använda ”livslinjen” som hjälpmedel under samtalet. Börja i kronologisk ordning och ställ konkreta frågor. Vi ska ställa konkreta frågor istället för frågor om hur något har upplevts och hur det har känts, eftersom vi inte kan ta hand om de känslor som väckts efter intervjun.

Hur ska jag avsluta intervjun?

Svar: Ge en positiv feedback. Tacka för intervjun och tala om att det har varit värdefullt och kommer att hjälpa andra barn samt att det finns många som har haft en liknande situation.

Har du gjort en livslinje så lämna den till den intervjuade.

Lämna ditt telefonnummer och tala om att det går bra att ringa om det dyker upp någon fråga efteråt. Avsätt ny tid för genomgång av journalanteckningar m.m. om någon ber om det. Hjälプ också till att förmedla kontakter om det finns behov av det. Det kan till exempel vara syskon som efterfrågas eller att det finns behov av en samtalskontakt.

Vad gör jag om det har kommit fram uppgifter om allvarliga missförhållanden?

Svar: Tala om att du kommer att prata med dina arbetskamrater först, för vi behöver vara flera som bedömer vad som behöver göras. Berätta att sedan informeras den unge om vem vi ska prata med och varför innan kontakt tas med någon annan.

Vad gör vi med våra memos?

Svar: Vi sparar våra memos till de uppföljningsdagar vi har två gånger per år. Då går vi under en heldag tillsammans igenom vad som har kommit fram i intervjuerna. Det är bra om någon utomstående medverkar under dessa dagar för att teoriansknyta våra diskussioner och dokumentera redovisningarna och gruppdiskussionerna. Materialet skickas ut till deltagarna för synpunkter, korrigeras och sparas sedan för eventuell framtida forskning.

Vad ska detta leda till?

Svar: Att det som hitintills ska fortsätta att leda till spännande och givande metoddiskussioner som kommer att vara användbara i utvecklingen av familjehemsverksamheten.

Att det vi kommer fram till blir en integrerad kunskap i var och en av oss och i gruppen som helhet och som ökar vår förmåga att hjälpa andra fosterbarn.

Ett lustfyllt och meningsfullt arbete som vi gör tillsammans, som känns enkelt och blir en naturlig del i det löpande arbetet i arbetsgruppen.

Samtalsguide

Nusituation

Berätta hur din vardag ser ut idag?

Skola/arbete

Bostad

Fritid/intressen

Placeringen

Berätta om dina första minnen, när du blev placerad i familjehem.

Varför blev du placerad i familjehem?

Vem berättade det för dig?

Vem följde med dig första gången du träffade familjehemmet?

Var träffades ni?

Vilka möjligheter hade du att påverka placeringen?

Vem bestämde var du skulle bo?

Hade du velat prata mer med mig/ din familjehemssekreterare före placeringen?

Skulle du velat ha placeringen i familjehemmet på något annat sätt och i så fall hur?

Berätta hur mina/ familjehemssekreterarens besök i familjehemmet fungerade för dig?

Var träffades vi/ ni?

Hur ofta pratade du och jag/ din familjehemssekreterare ensamma?

Vad pratade vi/ ni om?

Kunde du prata om det som var viktigt för dig? Varför - varför inte?

Hur skulle du velat ha kontakten med mig/ familjehemssekreteraren?

Har du deltagit i arbetsplansmöten och hur fungerade det?

Kunde du prata om det du ville? Varför - varför inte?

Är det något du tycker skulle fungera på ett annat sätt och i så fall hur?

Anhöriga och släktingar

Berätta om den kontakt du hade kvar med föräldrar, syskon, släktingar och andra viktiga personer efter du flyttat till familjehemmet?

Hur ofta träffade du dem och var?

Vad brukade ni göra, när ni träffades?

Vem bestämde när ni skulle ses?

Hur kunde du påverka dessa träffa?

Skulle du velat ha kontakt med anhöriga och andra på ett annat sätt och i så fall hur?

Vad tyckte dina föräldrar om att du bodde någon annanstans?

Alla barn är ibland oroliga för sina föräldrar. Vilka funderingar hade du över hur dina föräldrar hade det?

Vem kunde du prata med om detta?

Är det något du tycker skulle fungera på ett annat sätt och i så fall hur?

Familjehemmet

Berätta om ditt familjehem?

Vilka bodde där?

Vad brukade ni göra på helgerna?

Vem var hemma när du var sjuk?

Vem gick du till när du var ledsen?

Vem hjälpte dig med läxorna?

Hur var det för dig att leva i en annan familj?

Kommer du ihåg någon gång, när det var särskilt roligt/besvärligt?

Vilket stöd fick du och vilket stöd skulle du velat ha?

Pratade familjehemmet och dina föräldrar med varandra?

Vad pratade de med varandra om?

Vad innebar det för dig?

Skulle du velat ha det på något annat sätt när du bodde i familjehemmet och i så fall hur?

Utflyttningen

Vad var det som gjorde att du flyttade?

Vem bestämde det?

Vilka möjligheter hade du att påverka när och hur utflyttningen skulle ske?

Var alla överens (du själv, föräldrar, familjehem och familjehemssekreterare)?

Hur var det för dig att flytta?

Vem hjälpte dig?

Skulle du velat ha utflyttningen på något annat sätt?

Nätverk

Vilka personer är viktigast för dig idag?

Om du behöver hjälp med något, vem frågar du då?

Vilken kontakt har du med familjehemmet?

Hur ofta?

Vem tar initiativ?

Skulle du önska att det var på något annat sätt och i så fall hur?

Vilken kontakt har du med dina föräldrar, syskon och släktingar idag?

Hur ofta?

Vem tar initiativ?

Avslutning

Hur tror du att ditt liv sett ut idag om du inte blivit placerad i familjehem?

Hur tror du att ditt liv ser ut om tio år?

Om du fick önska fritt, hur skulle du vilja att ditt liv ser ut om tio år.

Är det någon fråga som du vill ställa eller lägga till?

Hur var det för dig att bli intervjuad?